

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Wekerle-tér 671.

Felolvasó szerkesztő:
Bíró Pál.

Főmunkatárs:
Dr. Buza Barna.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona,
Kadódhivat 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér
Kadódhivat: Landesmann Miksa és Társánál, Wekerle-tér 502
Hirdetéseket a legutóbbasabb árban közlünk.

Szolgaság.

Tolsava, május 10.

(bb.) Természetes, hogy Magyarország nem haladhat a mostani állapotában előre.

Független államnak van módja és ideje megszerezni, létesíteni a haladás eszközeit. De van-e nekünk?

Ötödik éve már, hogy a parlamentünk nem tárgyal egyebet, mint a gazdasági kiegyezést. Ez köti le a kormány tevékenységét, a közéleti tényezők összes erejét és érdeklődését. Egy olyan kérdés, olyan ügy, amely független államokban teljesen ismeretlen, a mely a föld egész kerekén tisztán és kizárólag a mi specialitásunk.

Mennyi jót és hasznosat lehetett volna csinálni az alatt az idő alatt s avval a munkával, amit a kiegyezés szizifusi vállalatára poscsékolnak! Meanyit haladtak az alatt a független államok, amiknek nem kell avval tölni idejük java részét, hogy ütött-kopott hitvány kötelekekkel oda kötözzék magukat egy másik szerencsétlen államhoz, — vagy nem is államhoz, csak egy — Ausztriához!

És ha vagy kinnal megcsinálják, összetoldozzák ezeket a kötelekeket, tiz esztendő múlva kezdhetik előlrül. Tiz évrül tiz évre úgyszólván mindig ujra kell alakulni az osztrák-magyar monarchiának. Ha már most minden alakulás öt évet vesz igénybe mint a mostani, akkor világos, hogy ez a monarchia életének a felét alakulással tölti, s csak félannyi ideje jut élni s

fejlődni, mint a független államoknak.

És ezeket az édes állapotokat nevezik a kiegyezés előnyeinek. Ezek azok a hasznok, amikért érdemes, hogy feláldozzuk önálló állami létünket s megcsorbítsuk szabad rendelkezési jogunkat.

De hiszen érzi és tudja ezt jól mindenki. Meg van erről győződve a legmakacsabb 67-es is, hogy ez az örült állapot mindig jobban visz a szerzés felé, s tudja, hogy ezerszer jobb volna a különválás.

De túri ezt az állapotot, mert muszáj. Nem a magunk szabad akaratából van így, — így lenne, ha nem akarnók is látszólag. A hatalom így akarja, s a nemzet nem tehet ellene semmit. A nemzetnek nincs hadserege, — a fegyveres erő a hatalomé, s bármely percben kész arra, hogy ellenünk forduljon s ránk kényszerítse az abszolút uralmat, ha egyszer önállóan akarunk és mennénk rendelkezni.

Csak a kényszerűségnek, az erőszaknak enged a nemzet, mikor engedelmesen teljesíti mindig Bécs akaratát. Nem tetszik a mai állapot senkinek, nem akarja azt fenntartani senki, — csak belé nyugsznak, mert muszáj. De szégyellik ezt bevallani, szégyellik elismerni a kényszerhelyzetet, a szolgaságot, hát inkább azt hazudják, hogy az ő akaratukkal történik így, hogy ők így látják legjobbnak, leghelyesebbnek. S ez a harminc esztendő, folytonos, nagy hazugság fertőzi meg közületünk egész levegőjét.

Láttnivaló pedig, hogy a legbecsületesebb törekvés se boldogul-

hat a hazugságoknak és kényszerűségeknek ebben az örületes hazugságban.

Azt hittük, hogy a nemzeti párt a kormánypártban is hű marad elveikhez, mert tagjait egyénileg becsületes embereknek ismertük. És mi történt? Alig, hogy beléptek a pártba, — még nem nyílt semmi alkalmuk tettvagyukat érvényesíteni, hazájunknak használni, — de hánszor voltak már kénytelenek megtagadni elveiket!

Ma igazságtalannak mondják a kvóta emelését, — holnap megsvazzák. Ma gyalázatnak tekintik a Hentzi-apoteózist, — holnap helyleslik. És hánszor lesznek még kénytelenek keresztül menni az elvtagadás caudiumi jármán! Pedig senki se mondhatja rólok, hogy becsületes emberek. Csak-hogy a mi képtelen helyzetünk kényszerűségén hajótörést szenved a legbecsületesebb törekvés is.

Az osztrák hadseregbe besorozott 48-as honvéd azt mondta a császárnak, mikor kérdezte tőle, hogy hogy érzi magát: »Jól felség, mert muszáj!«

Mikor fogják már a mi államférfiaink is becsületesen bevallani, hogy csak azért hívei a 67-es alaknak, mert muszáj?

A sárospataki állapotok.

Sátorajja-Ujhely, május 10.

(el.) Többször elhangzottak már e lap hasábjain azok a panaszok, a melyek mind vármegyénk közigazgatása ellen szólnak. Nincs hét, hogy hol itt, hol ott ne lehetne újabb s újabb botrányokról szólni, amelyek mind egy-egy arculesapása a jog, törvény s igaz-

ság korszakának. — Ime itt van Sárospatak. E község intelligens lakossága egyébről sem beszél, mint arról a hallatlan visszaélésről, amelyet Molnár János sárospataki bíró elkövet. S hiábafolyamodik aképviseletéstül egyhangú határozattal bárhova, kérésök elhangzik s továbbra is marad a régi állapot. Arcába szökik a vér az igazságos s törvénytudó s ismerő embereknek ezekben a hallatlan igazságtalanságnak látára. — S ilyen ember, ki minden intézkedésével lábbal tiporja a törvényt, ki neglálja a képviseletéstül határozatait, akit uton utóten piszkálnak, akit nyilvános képviseletéstüli gyűléseken bemocskálnak, egy ilyen ember megrendíthetetlenül áll s nem képesek arra, hogy megszabadítsák a várost tőle.

Nem tudjuk, hogy micsoda gyöngéd kötelekek fűzhetik a főispánt Molnár bíróhoz, hogy a törvényesség és erőszakoskodások után is támogatja őt egy egész várossal szemben, az egész város kárára.

Előttünk fekszenek az iratok amelyek mind kézzel fogható bizonyítékot nyújtanak állításaink mellett.

Mindmennyi okmány s irat általánosságban véve arra a tapasztalatra juttatott, hogy egyrészt a főbíró, mint hivatalfőnök, másrészt a vezetése alatt álló hivatalos közegek között, a sikeres működéshez szükséges szoros kapcsolat összeköttetés, bizalom és összhang egyáltalán nincs meg; ezen összeköttetési kapcsol hiányában az egyik hivatal a másiknak működéséről, irányáról s intenciójáról még tudomással nem bír, s így e községben az öntudatos és érelyes központi vezetésről, egységes közigazgatásról szólni sem lehet; sőt mi több, a főbíró vezetés s buzdítás és támogatás helyett titkolozással, denuntiatival amir többzör szemére vetettek, mintegy mesterségesen igyekeznek tagítani azt az úrt, amely őt tisztársaitól elválasztja.

Oly dolgokat művel, hogy az adókezeléssel megbízott tisztviselőket a sátorajjujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóságнал minden alapos ok nélkül feljelentette; e a megejtett vizsgálat ezen

TÁRCA.

Lányi Irma verseiből.

Esküvődön.

Ott álltam egy oszlop mellett,
Zokogva keservesen.
Fekete gyászfátyol alatt
Nem ismert meg senkiesem.

Pap prédikált, orgona szólt,
Nagyon bámúlt a sok szent,
Hogy van az, hogy te melletted
Más mesasszony térdelpt!

Hallottam, a mint kimondad
Azt a »holtomiglan« szót,
Hallottam, mint üdvözöltek
S kívántak minden jót.

Láttam, amint átölelted,
Azt a »gazdag« menyasszonyt.
S kivonult a fényes nászncp,
A nagy templom üres volt!

Más volt téged hát magának,
Holott nékem jogom van.
Rohantam a szent oltárhoz
S így kiálték hangosan:

Hald te magasságos Isten,
Hallja meg hát minden szent.
»Hazugság« volt, a mi itten,
Színed előtt végbe ment!

Mért nézel . . .

Mért nézel oly szemrehányón
Ha az utcán találkozunk,
Kerülsz el egymást inkább
Mint fognak gondolni rólunk.

Ne hidd, hogy bubánatodnak
En vagyok az okozója.
Hogy esett meg, hogy történt meg,
Isten a megmondhatója.

Arról itélz, hogy lesütöm.
Előtted a szemeimet.
Azért teszem, hogy ne lássad
Kicsorduló könnyeimet.

Munkára.

— A »Felsőmagyarországi Hírlap« tárcája.

A reggel alighogy derengett. A muskáltság ablakra szépszéles könnyműséggel rajzolta csillogó fehér virágait a februári éjszaka.

A széles arcú, széles csipőjű öreg asszony nedves faágakból tüzet élesztett, hogy fölmelegítse a szegényes szobát.

A gyermek-leány arcán könnyű pirosságot hagyott az álom.

Még szunyókált. Nyújtózott egy kicsit. Az öreg asszony nem szólt

hozzá, burgonyát rakott a tűzhely sítőjébe, a melyek sülés közben, kellemes illatot terjesztettek.

A leánya mereven nézett a tűzbe. Kopogást hallott az utcáról. Lustán, szepesge öltözködött, kopott barna szövetszoknyát, bokáig éruvett magára s barna derekat. Cigányfeketé haját két vastag ágba fonva szalag nélkül vetette hátra a derekára. Kedvetlen volt: nagyon félt. Tegnap jegeztek be nevét a gyári munkások közé. Még sohasem volt a gyárban. Mégis inkább oda, mint eselédnek, — mondogatta az anyjának.

Emlékezett, hogy a nyári esteken milyen hangos nevetéssel jöttek haza a munkából a lányok. formás papuésakkal ott kopogtak el az ablak alatt . . . Ha rossz dolguk volna, szomorúaknak látni őket. Aztán vasárnapoként úgy irigylete szép, cifra ruháikat, a lebegő szalagokat, a fodros espikéket. Ha dolgozni jár, talán neki is lesz.

A sült burgonyát az asztalra rakta az öreg asszony.

— Egyél, — kínálta. Széttört egyet az omlós pirosra sültékből; meleg, illatos pára esapta meg a lány arcát s mohó éhséget érzett utána.

Egy magas barna lány, kopottas gyapotekudóba burkolózva, nyitott a

szobába. Hogy fonynyadt, fehér arcába csapott a melegség, szétbontotta magát a nagykendőt. Kivarrott piros kötője kackiásan simul a szoknyájára . . . Erősen köhögött.

— Menjünk, Vera! — szólt végre. A félelem összeszorította a gyermek-lány mellét, valami rosszat, szomorút gondolt a gyárról, a mit sügva mondatk el egymásnak az asszonyok. Sejtelve volt csak róla, de nem tudta, hogy mi . . .

Köny borította el a szemét.

Az öreg asszony a hogy mellette állt, megismogatta az arcát. A piroskötős is könnyezett, a köhögés bántotta, szorította a torkát.

— Ne sirj, bolond, jó dolgod lesz a gyárban — mondta, hogy szóhoz jutott.

Az utcán már sokan jártak, munkások, hönuk alatt a mindennapi kenyérről. Leányok, menyecskek mentek a gyárakba.

Vera egészen a piroskötőre bízta magát. Elfogódott, szomorú volt. Nem felelt amannak a fecsegésére. Félt is tőle, megsajnáolta, hogy nagyon köhögött az uton, pedig jó meleg kendő volt a vállán.

A nagy körültonon kívül szemükbe tñnt a gyár épületek csoportja, a nyitott kapu, sima dértől csillogó park-

besugárnak alapatlanságát fényesen kiderítette.

A főbíró a községnek törvény és szabályrendelet által alkotott szervét, a szakkbizottságokat, a tanácsot és a képviselőtestületet szándékosan, kihívó, sőt sértő modorban ignorálja, tehát a törvény és szabályrendelet arculesapásával, saját hatáskörét túllépve, illetve az említett törvényes szervek hatáskörét magának kisajátítva, a végrehajtás szerepe helyett az intézkedés jogát az egész vonalon egymagának vindicálja s a községben abszolút hatalommal uralkodik.

Mind ebben megnyugodnának, ha ez a község javát előmozdítaná, de a helyett, hogy fejlődne, esik mindinkább visszafelé mióta Molnár főbíró.

Tanácsuléseket egyáltalán nem tart, vagy ha egyszer egy esztendőben mégis megtartja, soha írásban jegyzőkönyvet fel nem vétehet.

Ha már a képviselőtestületet összehívni kénytelen, akkor is az ügyeket minden bizottsági, vagy tanácsai előkészítés, vagy vélemény nélkül terjeszti be elintézés alá.

Eltelkintve ezektől, intézkedései egyebet mint anyagi kárt soha sem vonnak magok után.

Megszámlálhatatlan az a sok visszaélés, amelyet ezen egyén ottléte óta követ, s bármit is tesznek ellene, vidáman szemök közzé nevet a patakianak, tudatában annak, hogy van aki őt pártfogolja.

E rovatban majl egyenkint magunkalal a visszaélésekkel foglalkozni, hogy fogalmunk legyen a fenti köröknek eme hallatlan s égbekialtó igazságtalan eljárásról, amelyet ez ember elkövet.

Molnár János, kit a közoktatási miniszter azért helyezett nyugdíjba, mert az orvosok agylágyultságot konstataáltak, ezt az agylágyult embert erőszakolják egy ily község élére.

Megfoghatatlan a cinizmus, hogy aki nem jó volt agy-baja miatt tanítónak, jó egy ily nagy község vezetőjének, ahol egyégy intézkedésével nemesak, hogy eltörpítje a törvényt, de megakasztja az előre haladást s fejlődést. Majd a közlendő konkrét tények, a melyek mindmegannyi súlyos vádat kepeznek a főbíró ellen, igazolni fogják ama állításunkat, hogy valóban a zemlézmegyei közigazgatás nem a törvény alapján, de a kortes szolgalatok alapján nyugszik.

Egyelőre ennnyit.

Sátoralja-Ujhely, május 12.

Politikai helyzet a vármegyében. A zemplénvármegyei viszonyokról különösen érdekes politikai polemia fejlődött ki a Ma-

gyarország hasábjain. Lapunk előző számában közöltük azt a cikket, amelynek további fejleményéről a Magyarországi mai száma a következőket írja:

Egy régi főispán cím alatt hűen változott az a politikai helyzet, a melyet az új rendszer élete és a régi Bányász-rendszer bukása Zemplénvármegyeiben, a megye közönsége és a főispán közt előidézett. És a helyzet változása közben megemlékeztünk a Felsomagyarországi Hirlap nyomán, a tavaszi vármegyei közgyűlésről is. A cikk ezen részére vonatkozólag kaptuk Mecznert Gyula Zemplénvármegyei bizottsági tagtól a következő levelet:

A Magyarországi igen tisztelt szerkesztőségnek

Budapesten.

Becses lapjának május 8-án megjelent számában, a »Vidék« rovatban »Egy régi főispán« cím alatt megjelent közlemény azt tartalmazza, hogy esélyességem vezetésével sikerült több főszolgabírói is belevonni egy mult havi közgyűlésen, — mint a »Felsomagyarországi Hirlap« írja — a főispán alaposan leszavazták.

A közleménynek ezen tartalma hibás. Mert a tisztviselői fizetésének rendezési ügyében, nem vezetésem alatt, de ellen indítványom folytán, a törvényhatósági közgyűlés többsége, nem a főispánt szavazta le alaposan, de elvetette, illetőleg leszavazta az állandó választmány javaslátát. Különböző ezen minden politikai színezetet nélkülöző kérdésben főszolgabírók bevonásáról s általában valamely a főispán ellen irányuló akciónál, abszolúte szó sem volt, s hogy a közgyűlés többségénél a meggyőződés függetlenül nyilvánult és nyilvánulhatott: egyenlően dicséri a vármegyei közönséget, mint a főispánt, tanusítván előbbinek a meggyőződés nyilvánításában való függetlenségét, utóbbinak pedig a többség irányában viseltető loyálisát.

Ehhez azonban — éppen a vélemények szabadságának tisztelete folytán — semmi szavam nem lehet, hogy valaki valamely dolgot milyen szempontból tekint és ítéel meg, csupán az irányzatosság az, a mi iránt felszólalnom kellett.

Mely közleménynek becseses lapjában leendő szives közlését kérve, megkülönböztetett tisztelettel vagyok Sátoralja-Ujhely, 1900. május 8.

alázatos szolgálója

Meczner Gyula.

Ez a levél mintegy megerősíteni látszik azt a politikai kommentárt, amit

a főispán leszavazásához fűztünk. Azt ugyanis, hogy Zemplénvármegyeiben a megye közönsége új életet igyekszik belevinni a megyei közigazgatásba. Met elzöltt valósággal a mesebe illő elképzelhetetlen dolog volt még csak gondolni is arra, hogy Molnár főispánt leszavazzák, akár az állandó választmányban, akár a közgyűlésen. A Felsomagyarországi Hirlap meg sem írta a közgyűlésnek azt az igazlans jelenetét, a mikor a főispán már hatodik felszólalásával odavágta Mecznert, aki megbotránkozott az állandó választmány javaslata fölött:

— Nem tűröm azt, hogy itt a megyében egyes családok hatalmaskodjanak!

És erre Meczner így ripoztizott: — Én pedig nem türetem azt, hogy itt hatalmi erőszakoskodással kormányozzák a megye ügyét!

Nos ime ily jelenetek után lehet-e tovább vitatkozni azon, hogy Zemplénben az új rendszer friss fuvallata nehezen találhatt szabad részt, hogy a közigazgatásba bearádhasson, és hogy az új fuvallat immár mégis részt tört és ronbolva önzönik be a megye odon kapuján.

A főispán desieretére tudja be a levél, hogy meghajolt a többség akarata előtt. Furcsul! Hat annyira meglepő ez ottan? Akkor igazán kívánatos volt, hogy az új rendszer részt hasítsan a megyén.

A MEGYE ÉS A VÁROS.

Két felebbezés.

— Adózatási gallériák. —

Sátoralja-Ujhely, május 10.

Azra a korlátlan és könnyelmű adózatási gallériára vonatkozólag, amit Zemplénvármegyeiben üznek, két fölötte megszívlelendő felebbezésről vettünk tudomást. *Viczmány* Ödön megye biz. tag nyugtotta be mindkét felebbezést. Egyszerre közülük, ami lássa világosan a megye közönsége mily uri bökezűséggel igyekeznek a megyénél a mai terhes közigazdasági viszonyok mellett még erősebben felszólalni a megyei közterheket.

Hogy mennyire igazságtalan az első felebbezésben hangoztatott tisztviselői fizetések emelése címén a 2% pótdadó

keresves lemondással keresett meg. Odaöntötték keskenyökből az édesanyja kődjébe. Aztán sírva ölelte át a nyakát.

Az öreg asszony nem bírta szavát venni . . .

Másik héten már pajtások szegődtök hozzá a lányok közül s a közös sorban valami vigasztaló érzést talált. Különösen délutánokint, ha fölcsendült a nota valamelyik szerelmes menyecskeinek a csókcs száján, s végigrezgett az üvegtetők alatt, úgy földült hangjárja a rideg munkatemet, mintha virágos mezővő vált volna szabad paszirta-daltól hangos mezővő, a hol a sok szép leányfej mint megannyi mezei virág pompáztott, pipizószeres kendőkbe szoritva.

Aztán a gyermek ábrándok ésillogó szövegéből mindennap elrongyolódott egy-egy darab. Az álmodozásra hívó költészetet — mely dajkálja volt esendős házaeszkáitkban a szépséges meséket szövő kedves lányléleknek — elriasztotta örökre a gyári élet . . .

Szép eladólány fejtelt a félénk gyermek lányból, sugár alakja teltebb, gömbölyűbb, a szemei merészebb tüzbene égnék; az arca halványabb csak, mint régen.

Lelek megszokta a főséges de a nőnek örökre rideg szót: »Munkárán.«

Bite Pál.

megterhelés az eklataússá lesz már csak azért is, mert a belügyminiszter a fizetések javítására már nyugtot annyit, amennyit az államháztartás kerete megenged, de Dr. Lőchernek — mult számmunkban közölt kérvénye is feltárja mennyi mellékjövodelemmel rendelkeznek a zemplénmegyei tisztviselőik. Ugy, hogy ilyképp az állami tisztviselőkhöz aranyitva nekik majdnem püspöki jövodelnük van.

A második felebbezés a Töke-Terebes és V-Csemernye közti vasut tervezetével kapcsolatos nagy megerheltesé ellen szól. Mintegy öva int a felebbezés, nehogy magántermészeti érdekek miatt súlyosbítsuk a rchöz állapotokat. — A borsodi és temesgyéni példák után óvatosságra és legfőképpen a takarékosságra hívja fel figyelmünket mindkét felebbezés, amely egyébként a következő:

A tisztviselői fizetéscmelése és illetve rendezése címén való megerheltesítés ellen így érvel:

„A 2% tóli pótdadót a tisztviselőik, seged- és kezelő személyzet és szolgák fizetésének emelésére, az állandó választmány tette javaslatba. — De a közgyűlési határozatból nem látható, pedig a tvhatósági bizottságnak a tisztviselőkhöz és adófizetőkhöz való viszonyat mérlegelve, fontos körülmény: hogy mily kezdeményezésre indítványozza az a választmány az adóemelést?!

Mondjak nehéz a tisztviselőik helyzete. — Fizetésük nem áll arányban, az őket terhelő munkáival.

Nem kívánok kritizálni, elfogadom az állitást. Különösen elfogadom: hogy a főszolgabírók helyzete (ha akarjuk, hogy ambulus funkciókat teljesítsenek és rendes iroda és levéltári helyiségekkel bírjanak) nem tartható. De ha nehéz a tisztviselőik helyzete, vajlon az adófizetőkke kevésbé az? A vármegye feladata mindkettőt egyaránt mérlegelni. — Nehéz közigazdasági és szociális viszonyaink között, helyes-e a már ugys alig elviselhető közterheket öregíteni? és helyes-e azt tenni, önmagának a vármegyén-k? Nem tűnik-e ez egy fel, mintha a vármegye eltévesztette volna feladatát?

Kívánatos-e, hogy a vármegye ön-maga lerakja a bürokrácia alapjait, hogy ezen a hivatalnoki hierarchia terebélyes faja minden szabadság és szabadságsgé gygonyolásra, kiépítessék?

De a közg. reformjának küszöbén, ily részleges újítás nem is időszerű. Anok keretében belül lévén a tisztviselőik helyzetének és fizetésének kérdése is megoldandó. — Ezen alkalomból megemlítenék tartom, hogy oly határozatokat hozatalnail, amelyek új adók megszavazására vonatkoznak, kívánatos, hogy egyharmad-éze a bizottsági tagoknak jelen legyen. — Ha ez nincs így szabályozva: szabályrendeletbe lenne kimondandó, s st

A T.-Terebes — V-Csemernyei vasut ügyében a következőkben indokolja *Viczmány* álláspontját:

„Fellebbezni vagyok kénytelen, már csak következetességből is. Miután a tek. vármegye által, ezen vasut vonalra vonatkozó — gondolom — mult évi határozatát én és többen fellebbeztük. Amely felebbezés eredményéről értesített nem kaptam ugyan, de azt hiszem, hogy a nm. miniszter ur méltányosan indokainkat, a tek. vármegyei átrozatát megszüntette, s ezért kellett most ismét új vállalkozó, aki ismét ujra hozzájárulást kér! — Ugyanazon okok, amelyek említt fellebbezésünkben előadtunk, jelenleg is fennállanak. — A tek. vm. határozat abbeli indoka pedig, hogy a vasutra az előmunkálattal engedély most csak Varannóig szól, nem lehet a hozzájárulásra nézve előnyös indokul felhasználó.

Ezen körülmény, még inkább hátrány. Mert csak utcabá, jövodelmezést ígérő vasutat építeni lehetetlen. A vármegye utaláspját 50 évre ily vasuthoz való

jával a nagy kavicsos udvar. A lányok hullámzó festői csoportja, amint eltűnődtek a munkatermek bejárájánál . . .

A gyár harangja másodsor szól már, az öreg kapus ráfordította a zárat mögöttük.

Verán újra erőt vett a sirás, a hideg is csipdoste az arcát, kezéit.

— Hány éves vagy? — nézte végig a vetközöben a felügyelőnő.

— Tizenmégnyultam az őszön. . .

Szégynlősi pirosság öntötte elarcát a nyakáig. Csillogó nagy szemével hogy felnézett, szuró férfiszem tapadt rá az ajtóból.

Később bementek a szellős munkatermekbe, a hol vagy ötszáz leány, menyecske dolgozott olyan esendőségben, mintha valamennyi néma volna, csak a dohány levelek zizegtek lassu zajjal, minőt a lombhullás támaszt késő ősszel az erdőn.

Egy csinos arczu szőke leány szidott az igazgató valami mulasztásért. Reszkettét szégynében, mintha őt érnék a durva szavak.

Feje fájt a melegségek, kipirult az arca, azt hitte, megfűllasztja az a nagy hőség, amit a mellében érzett s kicsibe mult, hogy sírva nem fakadt. Hangosan vert a szive: az új-jai reszkettek, annyira félt, hogy ügyetlen lesz.

Azután hallotta a leányok sutto-gását, érezte, mint villan felé egy-egy szép, nevető vagy komoly szempár.

— Nézd, milyen csinos képű fruska.

— Majd megfontyad, csak két hetet dolgozzon.

— Ni, a Söti Vera.

— Az igazgató bizony Isten ugy néz reá, mintha kedve volna beleharapni.

Vera ijedten pillantott fel felénk, bágyadt szemével. Magas szakállas ur állt előtte . . .

Az oszlopos széles teremben valami nyomasztó, nehéz hangulat terjesztette szét a szomorúságot.

A szellős üvegtetőn egy keskeny fényáv rövid időre deribe vonta a lámpákat, mintha a munka glóriája ragyogna körülöttük. A tánczó, kavargó finom porrézek a smaragd kékes-zöldjével usztak a sugár derítjében.

Kivülről semmi élet se hallatszott be. Most érezte csak Vera, milyen nagyon boldog volt otthon.

Elbusított, estigedttő tette az a gondolat, hogy itt töltse egész fiatal életét. Szabadsághoz, kis házaeskájuk szegénységhez nőt lenkének idegen volt ez a világ. . .

Hanem szombat este mégis boldog, büszke volt a pénzre, a mit olyan

hozzájárulásra lekötni, nem idősebb, nem helyes és nem igazságos. Az úti-alap ma sem bírja reudas kiadásait. — Fontos vmegyei utat kihagyatott a vármegyei utak sorából, nagy közlekedésű postajárata vmegyei uti kellő közepén kiépített-e. Miért? — Az uti-alap elégtelensége miatt. Nem lenne e tehát könnyelműség, ily helyzetben egy zsák utcából, (a legjobb állami uti mentén) egy kevésbé neves és kevésbé vagyonos, aránylag rövid vidéken a vármegyének, vasútépítési vállalatokba néhez viszonyaiuk között uti pótlással fedezendő pénzeket törzsrészvényekbe fektetni?*

— **Hivatalos hirdetmény.** Sátoralja-Ujhely városi polgármesterre ezenell közhírré teszi, hogy a város képviselő-testülete folyó évi április hó 5-én tartott közgyűlésében 28 sz. alatt kelt határozatával a nagyméltósága m. kir. belügyminiszter urnak 13172499. sz. a kelt intézkedése alapján adóigazolást lakbérleti szabályrendlet tervezetét szabályrendelettel erőre emelte s azt kormányhatósági jóváhagyás végett felterjeszténi elhatározta. A szabályrendelet a közgyűlésében és mai napon szabályszerűen kihirdetett, azonfelül ugyan-é a mai naptól számított 30 napon át a városi kiadó hivatalban közszemlére kiteték. Felhívom emellegya mindazokat a kik a szabályrendelet ellen fellebezni akarnak, hogy fellebezéseiket 30 napon belül adják be. Sátoralja-Ujhely, 1900. évi május hó 4. — *Széky Elek* polgármester.

— **Szimulánsok.** A belügyminiszterumban a korhází betegek nyilvántartásából konstatálták, hogy többen iparszerűleg úzik a betegség szimulálását. Bejárják az ország valamennyi kórházat, mindegyikben ápoltatják magukat néhány bétű, a míg az orvosok rájönnek, hogy semmi bajuk s kidöbjék őket. A belügyminiszter most négy ilyen embert kitöltött az ország valamennyi kórházából. A négy szimuláns: Rubeli Antal, Pavics Domján, Kocsák Hugó és Kusutz Boldizsár.

HIREK.

Május hó elsejével új előfizetés nyílt a „Felsőmagyarországi Hírlap”-ra. Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, a kiknek előfizetése április végével lejárt, hogy a lap megrendelését minél előbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a szátkülésben fennakadás történjék.

— **Honvédségi adatlus Ujhelyben.** Bolla Kálmán honvédségi alifűs ez a most Kassán tartózkodik a napokban városunkba érkezik, hogy az itten állomásozó honvéd gyalog. helyőrség felett szemlélt tartson.

— **Ejegyzés.** Dr. Gross Dezső helybeli ügyvéd eljegyezte öz. dr. Nagy Arminné leányát *Elszát*.

— **Rómából vissza.** Az a társaság, mely néhány héttel ezelőtt indult Rómába, hogy a pápánál hódolatot bemutassa, e napokban érkezik vissza Sátoralja-Ujhelybe.

— **Halálozás.** Gyászlevél értesít bennünket arról, hogy *Paulai Gábor* a tokaji postahivatali főnöke, városi képviselő, megyei bizottsági tag, a tokaj-hegylajai takarékpénztár helyettes elnöke, állami iskola gondnoksági tag tegnap 56 éves korában szívizélhűdésben meghalt.

— **A szerencsi tüzoltó egylet.** Tuzoltó értekezlet volt újlag vasárnap d. u. 5 órakor *Pintér István* főszolgabíró elnöke alatt a városban, ahol a kiküldött gyűjtőbizottságok számlákat be gyűjtésük anyagi eredményéről. Eddig immár összegyűlt 13 száz korona, de hogy ebből kinek gyűjtője volt 800 korona nem áruljuk el, mert a buzgalmat megint félre fogják egyesek magyarán. A gyűjtések még to. ább folynak. 5t kilátás van rá, hogy 2 ezer korona összegyűlt adakozásból, az el-észített költségvetés szerint 3 ezer ko-

ronára volna még szükség, a mit a képviselőtestület megajánlásától vár a tuzoltóság m-galakításán furdolozó polgar-ság. Ha ez megtörténik, a tuzoltó egylet még e hó folyamán megalakul, mert a nyár elé nélemleg begyakorolva akar nézni.

— **Kassa-vidéki róm. kath. tanító egyesület** kassai köre e hó 8-án tartotta rendezés tavaszi kö. gyűlését Kassa-Ujhelyen, a gyűlésen a folyó ügyek nyertes elintézt.

— **A sárospataki ev. ref. egyházi énekár** 1900. évi június hó 10-én Sárospatakon a Kossuth-kertben az énekár alapítókéjének gyarapítására jótékonyul zártkörű tavaszi táncmulatságot rendez. Belépti díj: személyjegye 1 korona; családjegye 2 korona.

— **Aranylakodalm.** *Teich Zsigmond* a sátoralja-ujhelyi társadalom egyik kedvelt egyénisége, és neje ma 50 éves fordulója. Ez alkalomból a népszerű és köztiszteletben álló öreg urat az údvözlők egész serege kereste fel. A sátoralja-ujhelyi ízr. növegyet, ma délelőtt *Teich Zsigmond* és egy-egy érdemes elnökötök testületileg üdvözölték. *Zimmer Henrik* elnök szép szavakkal tolmácsolta az egylet vezetését és átnyújtotta az egylet ajándékát, egy 350 koronás alapítványt, amelynek kamatai e házassági évforduló alkalmából minden év május 12-én szét fognak osztani a szegények közt.

— **Kassai löversenyek.** A kassai löversenyek az idén június 24 és 26-án fognak megtartani. A löversenyek június hó 16-ig *Paalaghy Béla* fogad el nevezéséket.

— **A málicai fürdő.** A málicai fürdő a közönség részére már e hó 13-tól lesz nyitva, az új nevelés megnyitása azonban csak június hó 4-én pünkösd másodnapján fog meg történni, mely alkalommal zárt körű táncmulatság lesz, a melyre a meghívók már e napokban szét fognak küldetni, megemlítjük még, miszerint a fürdő bár harminkéve csak hogy megnyitott, oly látogatótságnak örvend, mint bár mely régi vidéki fürdő; a közönség a gyönyörű és szépen gondozott fürdőtelepen a legkülönfélébb szórakozást találja és a közel vidékről is nagy számban mindennap összejönnek nagyobb társaságok. — *Zene* ez idén is lesz áldozásünnep-től kezdve, minden második vasárnapon.

— **Egy tanító elmozdítása.** A sztrajnai állami elemi iskola igazgató tanítóját, *Levický Istvan* a közoktatásügyi miniszter több rendbeli súlyos beszámítás alá eső fegyelmi vétség miatt állását elmozdította.

— **Eltévedt gyermek.** *Csira József* márkí földműves az e héten Nagy-mihályban megtartott vásárra 6 éves fiát is elvitte. Mialatt az apa egy üzletbe ment, a kis fiú eltévedt. *Csira* remélve vette észre, hogy fiának nyoma veszett, rögtön a kis fiú keresésére indult. ebben segítségére voltak az összes Márkírók ott volt gazdák. Csak kősz este, nagy keresés után sikerült a fiut Sztrajnyánban megtalálni. Az apa kérdőre vont a fiát, a ki azt válaszolta, hogy neki unalmas volt a város és hazafelé akart menni.

— **Olcsóbb lesz a vasút.** A nagyemlékú vasminiszter *Boross Gábor* magyar államvasúti zártarifa a hazai személyforgalmat régi medréből egyszerre kiemelte s alig remél mérven fejlesztette. Az elmúlt 10 év alatt azonban a forgalom a középtávolságokak illetőleg (26--275 kilométerig) a kezdetben mutatott méretet nemcsak hogy nem fokozta, hanem a távolsági viszonylatokhoz képest meglehetősen eszökentetett. Így például Ujhely, mely Budapesttől 270 kilométernyire van mindjárt a legtovábbi, vagyis a 14. zónába soroztatott, vagyis ugyanazon távifa alá jutott, mint a 2--3-szor távol olyan helyek. — *Hegedűs* miniszter, mint értesülünk, több tekintetbe reformálta a zónát s pedig az eddigi 14 zóna helyett 20 zónát állapított meg. Sátoralja-ujhely a 15. zónába kerül, de jelentősen lecsökkent a személyszal-

lítás díjakkal. Ugyanis eddig volt a a díj gyorsvonatoknál: I. oszt. 24 korona, II. oszt. 16 kor., III. o. 10 kor. — A jövőben I. oszt. 19 kor. 20 fill., II. o. 13 kor. 60 fill., III. o. 8 kor. 30 fill. — Személyvonatoknál eddig I. o. 18 kor., II. o. 12 kor., III. o. 8 kor. — Jövendő: I. o. 14 kor. 30 fill., II. oszt. 10 kor. 20 fill., III. o. 6 kor. 80 fillér. — A podgyászes tarifában is változtatás lesz, amennyiben 50 kilogramig az addigi tarifa változatlan, azután minden 50 kg-ért igen mérsékelt pótlék lesz, úgy, hogy Sátoralja-Ujhelyről Budapestre 50 kg-grammos podgyászer 3 koronát, minden további 10 kg-ért 60 fillért fognak fizetni. — Az új zónatábla ez év július hó 1-én lép életbe.

— **A Sárospataki Általános Ipartestület** e hó 20-án Sárospatakon a Kossuth-kertben az ipartestület alapítókéjének gyarapítása végett jótékonyul zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti díj: Személyenkint 1 korona; családjegye 2 korona. Kezdeté délután 3 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a táncmulatság a következő vasárnap tartatik meg.

— **Gyilkosság.** Szerencsi tudósított arról a borzasztó gyilkosságról értesít bennünket, a melyet *Teich Lajos* meggyászoló lakos *Tóth Sándor* szintén meggyászoló lakos követett el. A két legény ember, miért-miért nem már régebben elbenschvelly viselkedtek egymás iránt. Ebből, vagy isten tudja mi okból, Terhes váltával ment a keres-mába s az ott idogáló Tóthtal erős szóváltásba egybeledt, aztán dulakodtak, majd később felkapta baltáját és *Tóth Sándornak* a fejét annyira összevagdalta, hogy az szörnyét halt. Ő maga pedig — mint a ki dolgát teljesen jól végezte — bement Szerencsre és a kir. járásbírósnágnál bünt önkényét kijelentette. A büntgyeztető kir. albiró a járás orvossal együtt e napokban a vizsgálót és a boncolás megejtése végett Meggyászóra utaztak. Terhes börtönbén van.

— **Az anyós.** Éles nyelvű *Xantippe* volt a miszlókai Sztupár György anyósá, *Berez Anna* s folyton szidta szegény Sztupárt, mint a bokrot. Elmondta mindenkinek, csak becsules embernek nem. Felbuzdult végre Szvatopluk nemzedéke és a piszkolót asszonyt egy oldalba lökte, hogy elesett és úgy megütötte magát, hogy husz napig feküdt az ágyat s bizony egész életére sínyleni fogja nyelve miatt bűnhődő lábát, mert beleszalt. Vitéz riválisát Sztupár György a törvényszék ítélte szerint 6 hónapig nyógi a büntét és elmenekedik majd a fogházban az asszonyi nyelv veszélysége volta felett.

— **Táncmulatság.** *Málicán*, a fürdő tánchelyiségében 1900. évi június hó 4-én zártkörű táncestélyt rendeznek. Személyjegye 1 kor. Kezdeté 8 órakor. Ételekről és italokról a fürdő vendég-lése gondoskodik.

— **Dr. Ligeti József** gyakorló orvos ez úton értesíti pácienseit, hogy megro-gzított egészségének helyreállítását végezt három helyen Abbázsiába utazott.

— **A katonáskodó hivatalnokok** érzékében a minisztertanács fontos újítás léptetett életbe. Az állami alkalmazottakra vonatkozólag ugyanis kimondta, ha katonai kötelezettség teljesítését — akár mint egy éves önkéntesek, akár mint három évre besorozott katonák, vagy póttartalékosok — megkezdik, kiképezetősük ideje, tehát két hónap alatt, teljes illetményük élvezetében maradnak s ezen időn belül állásuk be sem tölthető. A belügyminiszter azt is kijelentette, hogy nem lesz észre-vétel az ellen, ha a törvényhatóságok az előforduló esetekben hasonló módon intézkednek tisztviselőikkel szemben.

— **A sárospataki akadémiai tornaegylet** a főiskolai kertben e hó 24-én táncmulatsággal egybekötött jubiláris torna-versenyt tencez. Belépti díj: családjegye 3 korona; személyjegye 1 korona 40 fillér, családjegye 1 korona. A versenyre váltott jegyek a táncmulatságra érvényesek. Kedvezőtlen idő esetében a verseny a tornacsarnokban, a táncmulatság a városháza termében tar-

tatik meg. Kezdeté délután fél 3 órakor.

— **Az élet és a vagyon.** Egyik a másikat kiegészíti, mert az életben rá-szorulunk a vagyonra, vagyon nélkül pedig nem ér az élet sokat, a mit az is bizonyít, hogy mindenki vagyonszerzésre törekszik. Csak hogy kevés azoknak a száma, akik erre kik lépések a mindennapi keserves munka mellett. Ennek oka az, hogy a legtöbben figyelmen kívül hagyják a sors által nyújtott szerencsés véletlenek eredményét. Mert a ki ezzel foglalkozik az nagyon jól tudja, hogy minő sokan vannak, a kik jöletüket csak annak köszönhetik, hogy nem mulasztottak el kiakánzni azt a páratlan alkalmat, melyet az osztály-sorsjáték nyújt az abban résztvevőknek. Maga e sorsjáték az életet és pedig a vagyonos életet jelenti a nyerőre nézve, akiknek eddig se szeri, száma. Különösen a Török A. és Tsa bankház (Budapest, Váci-kört 4.) jutott abba a szerencsés helyzetbe, hogy vevőinek rövid idő alatt több mint három millió koronát fizetett ki, ennél fogva a sorsjegyvásárló közönség figyelmébe ajánljuk Török A. és Társa bankházat, mely megbízhatósága, pontossága és szerencséje folytán amugy is kiérdemelte a közbizalmat.

— **Szamos sorsjegy-vásárló** előtt ismeretlen azon körülmény, hogy ki nem fizetett, vagy elveszett sorsjegyek után — mert ilyenek is könnyen forgalomba hozhatók — a nyereny-összegek nem folyósítatnak. *A Feleki József* cég részről, melynek mai hirdetését különös figyelembe ajánljuk, e tekintetben elismerése méltó intézkedés történt, mi által mindenki a legmesszebb menő biztonságot találja.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor.

Vasárnap:	délután Goldstein Számí este: Édes (népszimni).
Hétfo:	Kurucz-furfang (Féllhelyár.)
Kedd:	Gabányi László és István jutalomjátékai: Czifra nyoma, moráság.
Szerda:	Gyimesi vadvirág (félhelyár.)
Csütörtök:	Váljunk el (Buttkay Katinka vendég fellépésével.)
Péntek:	Szulamita (félhelyárak)
Szombat:	A eskü (Buttkay Katinka vendég.)

** **A szinpad és a nézőtér.** Tisztelt karszemélyzet! Önök a szinpadi élet ama mostoha gyermekei, akikkel a sajtó csak egy en gros szokott foglalkozni, az önök pályája az a göröngyös Kalvária-ut, ahonnan a primadonna felé bizonyos sovár reménykedéssel szoktak feltekinteni, ahol a legesillogokbó fantomokkal festik ki maguknak — a szép jövőt. Ez a göröngyös és fantomos, ideges pálya önnökel szemben bizonyos tiszteletet, hogy ne mondjuk kiemeltet parancsol. Am hogy ez így van kérjük ne tessenek visszaélni ezzel a helyzettel. Önök talán tudni fogják — hisz színész emberek, hát bizonyára hallották — hogy régen a Shakespeare idejében Angliában és a jelenben a kisebb olasz staggione állomásokon alig respektálta a közönség a szinpad és a nézőtér közti tátonóg távolságot. Ez azután, tudják bizonynyal, micsoda étkelen kiabálást, füttyölő orkánt szokott előidézni. Azok már megszokták, ám nem esik nekik zokon. Azt azonban biztosra veszem, hogy ha egy magyar szinpadban füttyörkán fog sivatani a szinpad felé — országos eseményné lesz majd ez a csinos komédia. A míg magyarok vagyunk alkalmazkodjunk a magyar szokásokhoz és tanulj meg, hogy nálunk kétféle szinpad van, az ugynevezett komoly nivójú szinpad és az ósbudavár-féle orpheumzinpad. — Amott tisztas distancia létezik szinpad és közönség közt, emitt nincs semmi távolság. A konfetti és a szerpentint övszökőti a kettőt. Kérem! Hajjgálini virágzáppal ebben van valami illat, vagy csinosan inszenizozott konfetti záport rögtönözni, van benne némi bohémia. De egy skarmineki konfettivel szembahajtani egy urat és szerpentint

süvíteni egy villamosdróra ez brúzik álléctelenség. Vagy valami vagy semmi. Kár volt azt a szép hatást, amit Lévy Sárka az ő tündérszépén elcánokolt Irisével keltett, egy csomag konfettivel agyonlapitani. Ha ehhez a képhez nem tudnak valami szép színes keretet varázsolni, ám hagyják el ezt a — szegény, szárnalans konfetti morzsat.

Egyébként a „Görög rabzsolga” szerdai, harmadszori reprize szépen és zsufozt nézőtér előtt folyt le. Lévy kisasszony sokkal szebben és biztosabban táncolt mint első estén, a: éneke is füdőbb volt. Halmayné és Barts Aranka, nemkülönben Ferenczy szépen énekeltek, pompás hangulatot kelte a közönség körében. Gabányi László is javított a multkorri hibáján.

** A vasgyáros. Teljesen telt ház előtt zajlott le tegnap este Ohnet számúja. Valóságos színházi repriz volt, mert nemcsak a szerelmes színész bemutatkozása, hanem Lányi Irma első igazi fellépése tette érdekessé. Sőt értékessé csak is ő tette az előadást. Claire-t igazsággal, nobilis és mélységes felfogással úgy játszotta meg, hogy igazi hatást tudott kelteni és nemcsak olyat, aminőt a vidéki Clairek az alpthetizmusokkal igyekeznek elérni. Nem vadászta a hatást, de elérte azt a mély érzelmek finom megjatszásával. Ez a játék nagy revelláció volt, a nélkül, hogy nagyon akart volna fellénni. Sokszor kitérte Lányit. Szatmáry Lajos (Derblay Philipp) éppen ellentéte volt a kitünő parthnerének, szavalt, szavalt, mint mikor a kezdő színész meggyönyörködik az organumában. A nemes, talpig férfi Derblay helyett egy kothurnusos jambusban beszélő historiai hőst játszott. Ha kevesebbet deklamált volna szépen megfeleltetett volna ennek a szerepének, a melyet nyilván jó ösmer, mert hisz bemutatójával választotta. Nemi külső sikert így is elért. Az ensemble gyenge volt, sok szerep nem volt alkalmas kézben. Ha Lányi meg nem menti az estét bizony igen nyári lett volna ez az egész előadás.

** Butykai Katinka vendégszerelése. Megemlékeztünk már arról hogy Pálissy Gézáné szül. Wiszmány Katinka, színházi néven Butykai Katinka a hét esztőtörtékjén és szombatján, két estén vendégszerelést fog az újhelyi színpadon. A színészkolát jlesen végzett fiatal művésznő vendégszerelése iránt óriási érdeklődés nyilvánul nemcsak a város, hanem a vármegye közönsége körében is. Butykai Katinka zempléni születési és a megyei társaságok körében nőtt fel, mindenfelé ismerik, tehát mindenestre érdekes repriz lesz a két színházi est. Csütörtökön „Váljunk el” Cyprienet játsza szombatban báró Dóczy „Csók”-jában lép fel.

KÖZGAZDASÁG.

Munkás közvetítés

A földmívelésügyi miniszterium által szervezett gazdasági munkásközvetítő intézmény már tudvalevőleg megkezdte működését s működésének rövid ideje alatt kiderült, hogy a munkára kinalkozó munkások száma valóban megdöbentően nagy ahhoz a kereslethez képest, amely eddig a munkás közvetítőkhöz bejelentetett.

Vannak megyék ahol ezrekre megy a kinalkozó munkások száma, mint például Csongrád, Heves, Békés, Maramaros, Bács-Bodrog, Bihar, Borsod, kik készek volnának az ország bármelyik részére elmenni, hogy ezzel megkeressék a mindennapi kenyérket.

Nem válogat e szegény nép abban, hogy mily feltételek mellett szerződte őket a gazda közönség, eljönnek ök bármily olcsón is, akár mezei, akár házi munkát végezni kész munkára, vagy napszámba, vagy általány munkára is készek lennének elszerződni.

Nap-nap mellett halljuk mégis a panaszt, hogy nincs munkás, hogy drága pénzért sem tud sem a gazda, sem pedig a szőlőbirtokos munkást kapni. Pedig ezrekre megy a száma azoknak akik szivesen eldologoznának egy pár

fillértért, csak kapjanak munkát, hogy éhező családjuknak megkeressék a betevő falatot.

És ha mégis nap-nap mellett hallható a panasz, hogy a gazdák nem tudnak mezei, hogy a szőlőbirtokosok nem tudnak szőlőmunkásokat kapni, sőt mit több, azt látjuk, hogy egyes uradalmokban a nyári munkákra külföldi, nevezetesen galiciái, morvaországi és stíriai munkásokat szerződletnek, ennek az lehet a magyarázata, hogy a gazdaközönség, vagy nem ismeri a munkásközvetítő intézményt, vagy idegenkedik attól, hogy szolgálatát igénybe vegye.

Igy drága pénzen fizeti a munkást, s a szegény magyar embertől elveszi a kenyeret s odaadja behozott idegennek. Ez kész kitagadása az ország napszamos embereinek, kik ily körülmények mellett kénytelenek kivándorolni, hogy úgy magok, mint családjaikat az éhhaláltól, a nyomortól megmentsék.

Nem tudjuk eléggé ajánlani ez intézmény igénybevételét a szőlőgazdáknak, kiknek állandó munkásra van szükségük, olesó s jó munkásra tesznek szert s megóvják magokat attól, hogy esetleg ezek nemléteben kénytelenek a szőlőbirtokot munkálatlan hagyjni.

A földmívelésügyi miniszter Zemplénvármegyére közvetítőül ifj. Fédák István gazdasági egyesületi titkár bízta meg ki — mint értesülünk — már szétküldötte a megye nagybirtokosainak a kinalkozó munkásokról szóló hivatalos kimutatást. E kimutatás szerint

Table with 2 columns: Location, Number of workers. Csongrád vármegyében 8000, Heves 1600, Békés 1500, Maramaros 2000, Bács-Bodrog 1800, Bihar 1400, Borsod 600.

munkás ajánlkozik bárhová elmenni dolgozni.

Rövid ideje, hogy ez üdös intézmény megkezdette működését s ma már közel 17000 egyén vállalkozik dolgozni ott ahol munka van.

Felhívjuk tehát a nagybirtokosok s szőlő gazdák figyelmét erre, s forduljanak a gazdasági egyesület titkári hivatalához ez ügyben, hol a legszivesebben felvilágosítják az erre vonatkozó dolgokról.

Tartsák egyszerűs mind hazafiai kötelességöknek ezt teljesíteni, hogy megmentsék a hazát attól, hogy fia kivándorolva más országokban legyenek kénytelenek megkeresni a mindennapi kenyeret.

* Lefagytak a szőlők. Szomorú reggelre ébredt ma minden szőlőgazda. Az címült éjjel oly erős fagy pusztított a szőlők közt, hogy valóságos siralom végignézni a fejlődésében agyonnyomort Hegyalján. A szőlőbirtokosok kivel nélkül a laguayobb károlról adnak hírt. Még nem kaptunk tudósítást mindenfelől, de egynehány távirat értesít bennünket, hogy a sárospatakiakati és toronyiakat ugyanilyen szomorú csapás érte. A fagy most erősebb volt még mint a mult heti, amely inkább a Hegyalja alsó részén pusztított.

* Termések a Bodrogközön. Bodrogközön, mint tudósítónk írja, nagyon rossz a termés mindenütt. Különösen silány a gabona Perbenyik Agárd vidékén, a hol a gabona táblákban sok helyen a tél folyamán kifagyott a késői vetés, korai már kevésbé rossz, de sokkal jobb mint amaz. Buza megfelelő míg az árpa termés is tűrhető. Répát sok helyen ki kell szántani. Gyűmölcs-termelés ellenben nagyon jó. A fák roskadnak a termések alatt s ha a mostani termésből csak egyharmada megmarad óriási gyűmölcsre van kiátás.

* Az olasz borok ellen. Az olasz borok kedvezményes vámtetele ellen nemcsak a magyar hanem az osztrák bortermelők is mozgalmat indítottak.

* A multkori fagy a Hegyalján. Az április hó 27 én történt országos fagy eredménye már egész valójában látszik, a fakadó szőlő tökéken. Bizony nagy károkat tett, de azért az ember reménye sohasem adja föl. Keveset használt most a füstölés is, mert ha a levegő már 3—4 fokra lehül, azt csak vagy maglyak rakásával és nagy füstöléssel lehetne ellensúlyozni. Ez a csapás az ország minden vidékét sújtotta, különösen a laposabb fekvésű levegő által nem járt helyek, igen sokat szenvedtek. Pedig még csak előzetesülünk a hires fagyos szenteknek, sőt Orbán még csak 25-én lesz, addig még ébren kell lenni a gazdáknak és jó volna ha a hegyaljai szőlőgazdák is alnyia ha a mennyit lehet füstöléssel védnek szőlőiket, mert azért az edlégi eredmények azt bizonyítják, hogy némileg hasznal a füstölés a megfagyás ellen. Igy például a fent nevezett fagyos napon is Tallyán egyes szomszédok, a kik nem füstöltek arra ébredtek fel, hogy az ő szőlőjük teljesen lefagyott, a szomszédé pedig, a ki füstölt, némely helyen épen maradt.

IRODALOM.

o Antik edények. Ha az ember a szép antik edények képeit nézi, szinte megfog az emberi haladásba vetett hitre. Nem csak a görög és római stílus, kifejezett szép edények láttára, hanem barbar kezek munkái előtt is. Gömbölyű lapos, eleven formák, golyós díszítések, összeszokuló és széthajló nyakak, valóságos modern, angol formailomok vannak a frank és germán óskori edényeken. Díszítőmunkák: a gömbök, keretek, körök, gyöngysorok s figurális ékítőmunkák: a kacsacsőr és masok, a szabadkéztől telhető legnagyobb renddel vannak alkalmak. Legszebbek a frank sarkokban talált üvegporhark, melyek a formában meglepő báj mutatnak. Használó gondot fordítottak ékszerükre is. Fibulák, csatják, formában nemesek, kidolgozásban finomak. Csak egy öltözet darabjuk volt célszerűen, silány, bár díszes, s ez a cipő, a mely azóta sem fejlődött célszerűbbé.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marcali Henrik, egyetemi tanár, a népvándorlásról szóló kötet szerzője dr. Borovszky Samu. Egy-egy kötet ára díszes felbőr-kötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadoknál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

A szerkesztőség üzenete:

Zugliskol. Névten Levéket tekintete nem vesszük, ezt már megírjuk számalaszor. Tessek ugy beküldeni, akkor fihatalozzuk. Nem közölhető. A sarka. — Ismét egy nap.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

1899.V. II. 195 16 rv.

Árverési hirdetés.

A sátoralja-ujhelyi kir. járásbíróság közhír teszi, hogy a vagyonbukott Irányi és Nebes cég esdőlletárába felvett követelésekből még be nem hajtott s a dr. Kossuth János mint esdőtömeggondnok által bemutatott s kiküldöttül megtekinthető kimutatásban kitüntetett 2818 kor. 02 fill. (1499 frt. 01 kr.) értéket képviselő követeléseknek a esdőtömeggondnok kérelme folytán önkéntes elárvereztetése elrendeltetik. A s.-a-ujhelyi kir. járásbírósnak 1899. VII. 145 16 számú végzésével az árverés fogantatásának határidejűl 1900. évi május hó 23 napjának d. u. 3 óraja tüzetik ki. Sátoralja-Ujhelybe dr. Kossuth János ügyvéd esdőtömeggondnok ügyvédi irodájába.

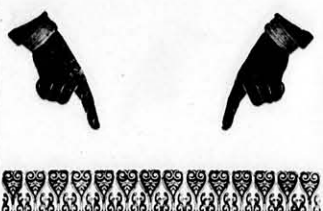
Venni szándékozók kötelesek a vételért nyomban az árverés alkalmával készpénzben kifizetni.

A esdőtömeg az árverés tárgyait képező követelések fomállásáért és behajtóságáért szavatosságát nem vállal.

Az árverési feltételek és a kimutatás az árverés fogantatásával megbízott Tomasoovszky Lajos bír. végrehajtónál bármikor megtekinthető.

Kelt Sátoralja-Ujhelyben, kir. járásbírósnál 1900. április 14

Mészáros, kir. albiró.

Van szerencsém a nagy érdemű közönség szives figyelmét alantabb jelzett Friss töltésű ásvány vizeimre felhívni.

- Elismert legjobb borvizek: Bártfai Bikszádi Borszéki Czigelkai István Gieshübli Krondorf Luhi-Erzsébet Margit Mohai Ágnes Parádi kénsav Szalvator Szolyvai Polenai

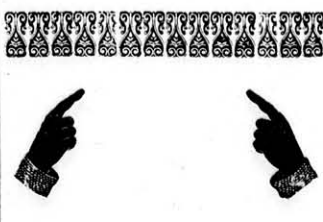
- Kitünő hatású gyógyvizek: Bilini Cszizi Czigelkai Lajos Emsi Gleichenbergi Guber Halli iblany Lipiki Levico erős és gyenge Karlsbadi Marienbadi Parádi arzén Roncegno Selters König Hunyadi János Ferencz József Erzsébet Ivándai

melyeket a legjutányosabb árban számítok.

Szives megbízásokat kér

Malártsik György fűszer-, esomego-, ásványviz- és magkereskedő

S.-A.-UJHELY.

Iglófüröd.

Klimatikus gyógyhely. Vizgyógyintézet. Nyaralótelep.

Vasuti állomás Igló (Kassa-odierbergi vasut) Szepesmegyében 580 méter magasságban a tenger színe felett, nagy kiterjedésű fenyvesek közepette, pompás sétányokkal, Tükör-, kád- és fenyőfürdők, villanyozás, masszázs, kiválóan alkalmas gyógyhely idegyengőség, légzőszervek bántalmában szenvedőkben, üdülők részére.

Jó konyha, mérsékelt árak, zongora, olvasóterem, Lawn-Tennis.

Fürdővadás május 15-től szeptember végéig. Elő- és utóvadásban tetemes árleengedés. Fürdőorvos **Dr. Neubeuer Lajos**. Posta és távirati állomás helyben. Utazás: Budapest-Kassa-Igló vagy Budapest-Ruttká-Igló. Prospektusokkal szolgál.

a fürdőigazgatóság Iglófüröden.

Boreladás

1889.

évi Tokajhegyaljai

asszu és szomorodni bort

üvegenként is eladók.

Dókus Mihály
s.-a.-uhelyi lakos.

HIRDETESEK

Egy családnál se hiányoznak a

Nekülöztethen házi gyógyszer!
Törvényesen bej. védjegy.

paratlan csodás hatása, ezerszer kipróbált

FELLER-FÉLE ELSA-FLUID

Biztos és gyors segítséget nyújt a

„Mindenkinek megmondom és megírom, hogy csak a hűs, Feller-féle ELSA-FLUID mentette meg a lételem!” írja ifj. Szabó II. István, Pákozd.

Igaz történet. Egy öreg ember títká. 10 fillér porto előzetes be-küldése után ingyen küldetik.

Egyszerűségi hatóság által megvizsgálva és jóváhagyva mely segít külsőleg és belsőleg a legtöbb betegségben: lgy: **láz, szurás, szagpatás, köszvény, reuma, köhögés, nátha, gyomorbad, hasnénes, mell-, fej- és fogfájás, étvágytalanság, gyengeség, szénbad stb. stb.** gyorsan és biztosan gyógyítható. 12 üveg ára használati utasítással együtt 5 kor., 24 üveg 8.60 kor., 48 üveg 16 kor. Bérmentve küldi utánvéttel, vagy a pénz előzetes beküldése után az egyedüli készítő:

FELLER V. JENŐ
gyógyszertára a „Nef. Hírszolgálat” Stúdiója 135, Zágráb m.

mindenkinek legmegelőzben ajánlanék a

Feller-féle REBARBARA-PILULÁK

az „ELSA” védjegyével. Biztosan és fájdalom nélkül hatnak rossz emésztésnél, gyomor-nyomással, székrekedésnél, féré-géknél, vérzésesgyulladás, sárgas-lánál stb. betegségnél.

1 ckeszer (6 doboz) használati utasítással együtt 4 korona bérmentve.

Főraktárak Budapestben: Török József Király-u. 12. és Zoltán Béla N.-Korona-u. 23. gyógyszertárakban.

Bámulatos gyógyeredmények!

„Rég mehab-tam volna, ha a Feller-féle Elsa-Fluidot nem használtam volna.” Neki köszönhetem élt tetem.” Így ír 1900. Jan. 11-én Károly Zeig-mond, Fildes.

Hirdetések

közzétételére legalkalmasabb Zemplénvármegyének legelterjedtebb lapja a „Felsőmagyarországi-Hírlap.”

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszor ellentállt az idős megpróbáltatásnak, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító be-dőrzőfésként alkalmazatik köszvényél, csúznál, fagszagatásnál és meghűvésknél és az orvosok által bodórszósokra is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszor, melynek egy háztartásban sem kellene hiányoznia. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; fő raktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapestben. Bevásárlás alkalmas-val igen óvatossá legyünk, mert több kisebb-béteku utazást van forgalomban. Ki nem akarmegkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter-egységjelző nélkül mint nem valódit utasítsa vissza **RICHTER P. AD.** és társa, **RUDOLSTADT** és, és kir. udvari szállítók

Órajavitások 2 évi jótállással.

Órajavitó műhely.

Hivatkozva az e téren több mint 14 évi szaképzettségre, mely idő alatt több elismerő okiratot kaptam, bátran ajánlhatom magam a legkomplicáltabb chronometer zsebóráitól a legegyszerűbb fali órá, ép ugy mindenféle ókszer megjavítására, már annál inkább is, mivel kezdő létemre, nagyon kevés haszon mellett is oda igyekszem hatni, hogy a t. közönség megelégedését kivívjam számomra. Tört aranyat vagy ezüstöt a legmagasabb árban veszek, vagy be-cserélek új ókszerekre, melyek a m. kir. fémjelző hivatal bélyeg-zójével vannak ellátva.

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

ZINNER VILMOS
óraművész és ókszerész
S.-A.-Ujhely, Fő-utca Központi kávéház mellett.

Órajavitások 2 évi jótállással.

Klein Géza

fűszer-, vegyes- és ásványvíz kereskedésében

S.-A.-UJHELY (Papsor)

K A P I A T Ó :

valódi fehér gyöngyösi asztali bor

literje 28 és 32 kr.

Dreher-féle dupla márcziusi sör

1 üveg 16 kr.

Kerthelyiség megnyitás!

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy a „Nyul”-hoz címzett

kerthelyiségemet

vasárnap f. hó 13-án

Danás Fladár zenekara közreműködésével újra megnyitom.

Együttal van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy előnyösen ismert **Schreiner Ferencz**-nek a kerthelyiséget és konyhát saját kezelésére átadtam aki elismert szakképzettségénél fogva ezen a mai kor igényeinek megfelelően fogja vezetni, ugy a konyhára, valamint a legsolidabb kiszolgálátra különös gondot fog fordítani.

Majálisok és egyéb társas összejövetelek czéljaira, fedett és minden oldalról védett **díszes táncstermetet** teljesen díjtalanul bocsátom a n. é. közönség rendelkezésére.

Szíves pártfogást és támogatást kér

kiváló tisztelettel

WEISZ MÓR

a régi „Nyul” kerthelyiség tulajdonosa.

Első zemplénmegyei honi butoresarnok.

S.-A.-UJHELY.

Van szerencsém tisztelettel a n. é. közönségnek b tudomására hozni, hogy egy *nagy bevásárlásról* haza érkezvén, ez alkalommal azon szerencsés helyzetben jutottam, hogy

BUTORRAKTÁRAMAT

a legmodernebb *szalon, ebédlő, és hálószoba berendezésekkel* óriási választékban bővíthettem ki.

Tekintettel pedig azon körülményre, hogy ezen nagy bevásárlásom alkalmával *egész raktárkészleteket vettem meg* azon kellemes helyzetben vagyok, hogy *mától fogva árúimat sokkal olcsóbb áron hozhatom forgalomba mint ezelőtt.* Miért is kérem e kedvező alkalmat megragadni és ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig, úgy ezután is igyekezni fogok kiérdemelhetni.

63—46

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

LEGSZERENCSESEBB

és legjobb beszerzési forrás

Magyar osztálysorsjegyekre.

Hogy úgy feleimet minden irányban kielégíthessem

csak oly eredeti sorsjegyeket

adok el hivatalos áron, melyek egyuttal a **PESTI MAGYAR KERESKED. BANK** Váltóüzletének

(Részvénytőke: 30 mil. kor. Tartalékalap: 25 mil. kor. nyugtatónyozásával és ezimnyomásával is el vannak látva) Érdőfőve a rendes és előzékeny lebonyolításra néve a legmesszebbmenő bizottságot nyujtom.

A legtöbb nyeresemény

mindig ezen intézet osztálysorsjegyeire esett. Nyeresősorsjegyek kiizetését, nyugtot a nevezett intézetnek közvetlenül is beküldhetőék és azok folyósítása bármely összegben **azonnal** huzás után megtörténik

A magyar kir. szabad. osztálysorsjáték a legjobb a világon

mely még a porosz sorsjátékot is felülmúlja. 100.000 sorsjegy közül 50.000 darab, vagyis a fele kisorsoltatik. Hat egymás után következő osztályban

13 millió és 160.000 korona. készpénzben került sorsolás alá. A főnyeremény szerencsés esetben **egy millió korona.** Minthogy az első osztály huzásai

már j. é. május 17. és 18-án

megejtetnek és készletem a nagy kereslet folytán csakhamar kimerül, kérem a megrendeléseket **mielőbb.**

Az 1. osztályu eredeti sorsjegyek árai:

1 egész sorsjegy — kor 12.— 1 negyed sorsjegy — kor 3.—
1 fél sorsjegy — kor 6.— 1 nyolczad sorsjegy — kor 1.70
Játékterveket és huzási lejtromok pontosan küldök.

Feleki József magyar osztálysorsjegy elárusítója

Budapest, IX., Üllői-út 21. sz.

**Legnagyobb nyeresemény
legszerencsebb esetben**

1.000,000 korona

Az összes 50,000 nyeresemény **JEGYZÉKE.**

a legnagyobb nyeresemény legszerencsebb esetben

1.000,000 korona

A nyeresemények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	nyer. 1	600000
1	nyer. 2	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
5	" "	30000
1	" "	25000
7	" "	20000
31	" "	15000
87	" "	10000
3	" "	5000
432	" "	3000
763	" "	2000
1238	" "	1000
90	" "	500
31700	" "	300
3900	" "	200
4900	" "	170
50	" "	130
3900	" "	100
3900	" "	80
3900	" "	40

50,000 nyer. és jut. összesen **13.160,000**

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró magy. kir. szab. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeresemény jut, tehát az oldalt álló nyereseményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereseménnyel huzzék ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereseményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

A legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben

egy millió korona

Egészben tizenhárom millió 160 ezer korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

As eredeti sorsjegyek természetü arai az 1. osztályhoz

egy nyolczad frt — 75 vagyis 1.50 kor. egy negyed — 1.50 — 3.— — 1. egy fél — 3.— — 6.— — 1. egy egész — 6.— — 12.— —

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében. Hivatalos tervizet díjtalanul. Megrendelést eredeti sorsjegyekre, tekintettel arra, hogy a huzások f. é. május hó 17. és 18-án lesznek

Török A. és Tsa

BANKHÁZ
Budapest,
Váczi-körút 4a.

Fiók: MUZEUM-KÖRÚT 11.

Sok és nagy nyereseményt fizetünk tisztelt vevőknek: rövid idő alatt több mint három millió koronát

Rendelőlevel levágandó. Török A. és Tarsa uraknak Budapest. Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervizet együtt küldeni. Az összeget frt utánvételre kérem postautalvánnyal küldöm. A nem tetsző törlendő.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség tudomására hozni, hogy

gúvrirosó gépem

megérkezett, ezen körülményt különös figyelmébe ajánlom a t. urnók és varrónőknek.

Gúvrirosni elvállalok selyem, krepp, batist, karton, szerbvászon s egyéb mindenféle női ruhaszövetet még pedig 110 centim hosszúságig, a legjutányosabb árak mellett.

Továbbá ajánlom a már évek óta fennálló férfi- és női ruha tisztító és festő üzletemet. — Magamat a t. közönség pártfogásába ajánlom mély tisztelettel vagyok

Rakovszky Sándor
vegytisztító és kelmefestő.

S. A. Ujhely, Beresényi-utca 45. sz. a fogház átellenében.

Szivattyuk Mérelegek

minden nem, házi, mezőgazdasági, építkezési, ipari és egyéb célokra. Legjobb gummi és kender-tünetek.

Legújabb javított rendszert, tisztes és futó súlymérlegek fából és vasból, kereskedelmi gyári mérőszerszámok, ipari és házi célokra.

26—1 Mindenféle csövek.

Szivattyu- és gépgyártási betéti társaság

l. Se'warzenburgstr. 6.

W. GARVENS, Bécs

l. Wallfischgasse Nr. 14.

Kaphatok gép-, vas- s egyéb hasonló kereskedésekben, teknikai és vízvezeteki üzletekben, kútvállalatoknál — Kérjenek határozottan Garvens-szivattyukat, illetve Garvens-mérelegeket.

Árjegyeket ingyen és bérmentve.